

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ.

ΥΠΟΤΙΘΕΜΕΝΑΙ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑΙ

Γραφικά χωρία, κατὰ τὸ φαινόμενον ἀντιφάσκοντα, ἐξετάζόμενα — «Τὸ Πνεῦμα μὴ δβέννυτε» — «Μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον». — Τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας — Ὁ Παράκλητος — «Ἐπλήσθησαν Πνεύματος ἁγίου». — Ψευδεσθαι εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον — Πειράζειν τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου. — Ἡ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου ἁμαρτία. — «Εἶπε τὸ Πνεῦμα». — «Ἐδοξε τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ». — «Οὐχ εἶατέ τὸ Πνεῦμα» — «Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον διαμαρτύρεται». — «Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπιδοκίμους» — Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον διδάσκαλος — «Χρῖσμα ἀπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου». — «Τὸ Πνεῦμα ἐντυγχάνει διὰ στεναγμῶν» — Τίνι τρόπῳ τὸ Πνεῦμα ἐλέγχει τὸν κόσμον. — «Ἐν τούτῳ γινώσκεται τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ» ἀπὸ τοῦ «πνεύματος τοῦ Ἀντιχρίστου».

ΣΥΝΕΠΕΙΑ τῆς ἐπικρατησάσης δοξασίας διὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι πρόσωπον, Γραφικά τινα χωρία φαίνονται εἰς πολλοὺς ὡς ἀσυμβίβαστα πρὸς ὅ,τι ἐν τοῖς προηγουμένοις εἶδομεν ὅτι εἶναι ἡ Γραφικὴ καὶ λογικὴ ἄποψις τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν ζητήματος, — τ. ἔ. διὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ Πατρὸς καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ εἶναι εἰς τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὸ Πνεῦμα τῆς Καταλλαγῆς, τῆς πρὸς τὸν Θεὸν συνδιαλλαγῆς. Θὰ ἐξετάσωμεν ὁθεν ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ διάφορα Γραφικά χωρία — πάντα δηλ. ὅσα φρονοῦμεν ὅτι περιάγωσι τὸν νοῦν πολλῶν εἰς ἀμηχανίαν. Προβῶμεν λοιπὸν εἰς τὴν ἐξέτασιν πάντων ὁμοῦ τῶν τοιούτων ἐδαφίων μὲ τὰς καρδίας ἡμῶν ἐν τελείᾳ ὑποταγῇ εἰς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ ἔνθερμον ἐπιθυμίαν ὅπως ὁδηγηθῶμεν εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ

Πνεύματος τῆς ἀληθείας ἀκολούθως δὲ θέλομεν προβῆ
εἰς τὴν ἐξέτασιν ἑτέρων φάσεων τοῦ ζητήματος, αἵτινες δὲν
εἶναι δυνατὸν νὰ κατανοηθῶσι τόσον καλῶς, μέχρις οὗ αἱ
ὑποτιθέμεναι αὐταὶ ἀντιρροήσεις καὶ δυσκολίαι ἀρθῶσιν ἐκ τοῦ
μέσου.

«ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΜΗ ΣΒΕΝΝΥΤΕ».

— Α'. Θεσσαλ. ε'. 19. —

Ἡ Ἑλληνικὴ λέξις «σβέννυμι» ἀπαντᾷ ἐπιτάκις ἐν τῇ
Καινῇ Διαθήκῃ καὶ ἀναφέρεται κυρίως εἰς σβέσιν πυρός ἢ
φωτός. Ἐχοντες τοῦτο ὑπ' ὄψιν, ἄς ἐνθυμηθῶμεν ὅτι, συνε-
πεία τοῦ ὅτι ἔχομεν τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἢ νοῦν τοῦ Θεοῦ, φω-
τίζοντα ἡμᾶς, ὀνομαζόμεθα ἐν τῇ Γραφῇ «τὸ φῶς τοῦ κό-
σμου» (Ματθ. ε'. 14): ὁδὲν βλέπομεν ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ
Ἀποστόλου εἶναι, ἂν καταπέσωμεν εἰς κοσμικότητα διὰ
τοῦ πνεύματος τοῦ κόσμου, τὸ ἀποτέλεσμα ἤθελεν εἶσθαι ἡ
σβέσις ἢ ἐξάλειψις τοῦ φωτός, τοῦ ἁγίου νοῦ ἢ Πνεύματος
τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὄντος ἐν ἡμῖν καὶ λάμποντος δι' ἡμῶν ἐπὶ ἄλ-
λων. Ἐν πλήρει δὲ πρὸς τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν ἀρμονία εἶναι
οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν, «Εἰ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος
[ἐὰν σβεσθῇ] τὸ σκότος πόσον». — Ματθ. σι'. 23.

«ΜΗ ΛΥΠΕΙΤΕ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΤΟΥ
ΘΕΟΥ, ΕΝ ΩΙ ΕΣΦΡΑΓΙΣΘΗΤΕ ΕΙΣ ΗΜΕ-
ΡΑΝ ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ.»

— Ἐρεσ. δ'. 30. —

Τὸ σφραγίζειν σημαίνει σημειοῦν ἢ προσδιορίζειν τι. Τὰ
τέκνα τοῦ κόσμου δύνανται νὰ διακρίνωνται ἐκ τινων σημεί-
ων, καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ἢ νέα κτίσις ἐν Χριστῷ, ἐπίσης
ἐξ ἄλλων σημείων ἢ χαρακτηριστικῶν. Τὸ σημεῖον τῆς μιᾶς
τάξεως εἶναι τὸ πνεῦμα (ὁ νοῦς, ἡ διάθεσις, τὸ θέλημα) τοῦ
κόσμου τῆς ἑτέρας δὲ τάξεως ὡσαύτως τὸ σημεῖον ἢ ἡ
σφραγίς εἶναι τὸ Πνεῦμα (ὁ νοῦς, ἡ διάθεσις, τὸ θέλημα) τοῦ
Θεοῦ. Ἀπὸ τῆς συγμῆς δὲ τῆς ἀληθοῦς ἀφιερώσεως τοῦ
τοιούτου εἰς τὸν Θεόν, ἢ ἀπόδειξις τούτου, τὰ σημεῖα ἢ ἡ

σφραγίς δύνανται νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς λόγους, τὰς σκέψεις καὶ τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ. Καὶ τὰ σημεῖα ταῦτα καθίστανται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καταφανῆ, καθ' ὅσον ὁ νέος νοῦς αὐξάνει εἰς τὴν γνῶσιν, τὴν χάριν καὶ τὴν ἀγάπην. Ἄλλαις λέξεσι, τὸ Πνεῦμα (ὁ νοῦς) τοῦ Θεοῦ γίνεται ἡμετέρος νοῦς ἢ πνεῦμα, καθ' ὅσον ἐγκαταλείπομεν τὸ ἀνθρώπινον ἡμῶν θέλημα ἢ πνεῦμα καὶ ὑποκύπτομεν κατὰ πάντα εἰς τὸ θέλημα ἢ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ.

Οὕτω δὲ προτιρεπόμεθα νὰ ἔχωμεν τὸν αὐτὸν νοῦν, τὸ αὐτὸ φρόνημα, τὸ ὁποῖον καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, νοῦν ἢ διάθεσιν νὰ πράττωμεν μόνον τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς. Οὕτω δὲ ὁ νέος ἡμῶν νοῦς ἢ Πνεῦμα εἶναι ἅγιος ἢ Θεοδίδακτος. Εἰς τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν δὲ χωρίον ὁ Ἀπόστολος συνιστᾷ ὅπως οὐδὲν πράξωμεν τὸ ὁποῖον ἤθελεν εἶσθαι ἀθέτησις τῆς διαθήκης ἡμῶν—οὐδὲν τὸ ὁποῖον ἤθελεν προξενήσει λύπην εἰς τὸν νέον ἡμῶν νοῦν, ἢ τύψιν ουνειδήσεως, συνεπείᾳ παραλείψεως καθήκοντος—οὐδὲν τὸ ὁποῖον ἤθελεν τραυματίσει τὴν συνείδησιν ἡμῶν, ὡς νέων κτισμάτων ἐν Χριστῷ. Μὴ λυπεῖτε τὸ ἐν ὑμῖν ἅγιον Πνεῦμα ἢ νοῦν τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ σφραγίς τῆς οὐρανοῦ ὑμῶν νίοθεσίας.

«ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ»

Τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας.... οὐ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀκούσει λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ἡμῖν» — Ἰωάν. ιστ'. 13.

Σχετικῶς πρὸς τὸ χωρίον τοῦτο, καὶ ἄλλα πρὸς αὐτὸ παρεμφερῆ, ἀνεφέραμεν ἤδη ἐν παρόδῳ εἰς σελίδας 208 — 9 ἀλλ' ἰδιαίτερά τινα σημεῖα ἀπαιτοῦσι τὴν ἐπὶ πλεον ἐξέτασιν αὐτοῦ ἐνταῦθα. Οἱ μαθηταί, ὡς Ἰουδαῖοι καὶ φυσικοὶ ἄνθρωποι, ἐξήταζον τὰ πράγματα ἀπὸ ἐπιγείου ἀπόψεως; προσμενοντες ἀνθρωπίνην σωτηρίαν καὶ ἐπίγειον βασιλείαν εἰς χεῖρας πεπτωκότων ἀνθρώπων. Ὁ Κύριος ἡμῶν εἶχε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἐξηγήσει εἰς αὐτοὺς μέχρι τοῦδε ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποθάνῃ, νὰ ἀφήσῃ αὐτοὺς καὶ ἀποδημήσῃ εἰς χώραν μακράν, ὅπως λάβῃ τὴν ἐξουσίαν

τῆς Βασιλείας, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψῃ ὅπως ἰδρυσῆ τῆς Βασιλείαν αὐτοῦ καὶ δοξάσῃ τοὺς πιστοὺς αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ, ὡς συγκληρονόμους εἰς τὴν Βασιλείαν ἐκείνην (Λουκ. ιθ'. 12). Παρηγορῶν δ' αὐτοὺς διὰ τὴν ἀφυπνισθεῖσαν ἐν αὐτοῖς διὰ τῆς δηλώσεώς του διάψευσιν τῶν ἐλπίδων των καὶ τὴν ἀπογοήτεοίν των, διαβεβαιοῖ αὐτοὺς ὅτι δὲν θὰ ἀφεθῶσιν ἐντελῶς μόνοι, ἀλλ' ὅτι, ὡς ὁ Πατὴρ εἶχεν ἀποστείλει αὐτὸν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργου, τοιοῦτοτρόπως, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ, ὁ Πατὴρ ἤθελεν ἀποστείλει ἄλλον Παράκλητον, ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ἢ ὡς ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ. Δὲν ὄφειλον δ' ἐκ τούτου νὰ οχηματίσωσιν ἰδέαν ὅτι ὁ ἐρχόμενος Παράκλητος ἔμελλε νὰ εἶναι ἄλλος τις Μεσσίας, ἢ διάφορός τις διδάσκαλος καὶ συνεπῶς ἐπιφέρει, «Οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ», δὲν θὰ λαλήσει ἀνεξαρτήτως καὶ ἀσυμφώνως πρὸς τὴν διδασκαλίαν μου, τὴν ὁποίαν, ὑμεῖς ἤδη ἐλάβετε, «ἀλλ' ὅσα ἀκούει λαλήσει».

Τούτέστιν, ὁ Παράκλητος οὗτος θέλει εἶσθαι ἀπλῶς μέσον ἐπικοινωνίας μεταξὺ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐμοῦ, ἀφ' ἑνός, καὶ ὑμῶν, τῶν πιστῶν μου ἀκολούθων, ἀφ' ἑτέρου: Τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὡς ἡμέτερος ἀντιπρόσωπος, θέλει διευκρινίσει καὶ ἐπιστήσει τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰδικώτερον ἐπὶ διαφόρων ἀληθειῶν, τὰς ὁποίας ἐγὼ ἐξέθηκα ὑμῖν ἤδη, ἀλλὰ τὰς ὁποίας δὲν εἴσθε εἰσέτι εἰς θέσιν νὰ κατανοήσητε εὐκρινῶς, — τὰς ὁποίας δὲν δυνάσθε πράγματι νὰ ἐννοήσητε, μέχρις οὗ ἐγὼ πληρώσω πρῶτον τὸ ἀντίλυτρον ἡμῶν, ἕωσοῦ ἀνέλθω ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς, καὶ παρουσιάσω τοῦτο ὑπὲρ ἡμῶν. Τότε δὲ, συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον τοῦ Πατρὸς, θὰ δυνάμαι νὰ ἀνακοινώσω ἡμῖν, μέσω τοῦ Παρακλήτου αὐτοῦ, πνευματικὰ ζητήματα, διὰ τὰ ὁποῖα εἴσθε, εἰσέτι ἀπαράσκευοι, καὶ τὰ ὁποῖα ἤδη δὲν δικαιούσθε νὰ ἐννοήσητε, ὡς μὴ γενομένου εἰσέτι ἐξίλασμοῦ ὑπὲρ ὑμῶν. Καθ' ὅσον δὲ τὰ ἐπερχόμενα, τὰ μέλλοντα, καθίστανται ἐπικαιρα ὅπως κατανοηθῶσι παρ' ἡμῶν, τὸ Πνεῦμα αὐτὸ τοῦ Πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τὸ ἐμόν, τὸ στελλόμενον ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἐμῷ, καὶ ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ μου ἔργου —

θέλει ὁδηγήσει ὑμᾶς βαθμιαίως εἰς τὴν πλήρη κατανόησιν, εἰς πᾶν ὅ,τι εἶναι ἐπάναγκες καὶ προσῆκον δι' ὑμᾶς νὰ ἐννοήσητε. — «Ἐκεῖνος [τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἡ ἐπιρροή ἢ δύναμις τοῦ Πατρός] ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατὴρ ἐμὰ ἐστὶ [τὰ σχέδια αὐτοῦ καὶ τὰ ἐμὰ εἰσὶν ἀπολύτως ἐν] διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει καὶ ἀναγγέλει ἡμῖν».

Δὲν ὀφείλετε, λοιπόν, νὰ περιμείνητε νέαν διδασκαλίαν, ἀνατρεπτικὴν τῆς ἐμῆς διδασκαλίας, ἀλλὰ μᾶλλον περαιτέρω ἀνάπτυξιν καὶ ἐκπαίδευσιν σύμφωνον πρὸς τὴν διδασκαλίαν μου διότι πᾶσαι αἱ διδασκαλῖαι τοῦ ἐρχομένου Παρακλήτου θέλουσι εἶσθαι ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ἡμετέραν, καὶ ἀφορῶσαι νὰ καταδείξωσιν ὑμῖν μᾶλλον τελείως ὅτι ἐγὼ εἶμι ὁ Μεσσίας. Οὐδὲ πρέπει νὰ ἀμφιβάλλητε περὶ τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Παρακλήτου αὐτοῦ, διότι εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, καὶ ἐκπορεύεται παρὰ τοῦ Πατρός. Τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας θέλει εἶσθαι ὁ ἡμέτερος ἀπεσταλμένος ὅπως ἀνακοινώσῃ ἡμῖν τὰς διδασκαλίας καὶ ἀληθείας μου, καὶ θέλει δείξει ἡμῖν τὰ μέλλοντα. — Ἰωάν. ισι. 13.

Οὕτω δὲ καὶ ἐγένετο: Τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας ἐξηκολούθησε καταδεικνύον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καθ' ὅλον τὸν παρόντα αἰῶνα τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον περὶ τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως ἕκαστον μέλος τοῦ «σώματος» αὐτοῦ ἢ κοινωνὸς αὐτῶν, ὡς ἐπίσης τὴν ὁδὸν ἣν δεόν νὰ βαδίζωμεν ἀκολουθοῦντες τὸν Λυτρωτὴν ἡμῶν καὶ Κύριον: καταδεικνύον ἡμῖν ἐξ ἴσου, τὸ ὕψος τῆς δόξης τῆς ἀμοιβῆς αὐτοῦ, καὶ τὸ προνόμιον ὅπερ ἔχομεν νὰ γείνωμεν «κληρονόμοι Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἐὰν συμπάσχωμεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν μετ' αὐτοῦ». Ἰεχωβᾶ, ὁ Πατὴρ πάντων, εἶναι ὁ Πρωτοουργὸς τῆς ἀληθείας ταύτης, καὶ ἐπομένως πᾶν ὅτι ἐλάβομεν καθ' ὅλον τὸν παρόντα αἰῶνα προῆλθεν ἐξ Αὐτοῦ, ἐξ οὗ ἔρχεται πᾶσα δόσις ἀγαθῆ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον. Αὐτὸς ἀπέστειλε ταῦτα δι' ὀργάνων καὶ μέσων πρὸ πολλοῦ παρασκευασθέντων, — διὰ τῶν προφητικῶν καὶ τυπικῶν διδασκαλιῶν τοῦ παρελθόντος, διανοιγέντων εἰς ἡμᾶς διὰ τῶν

θεοπνεύσιων αὐτοῦ Ἀποστόλων: διὰ τῆς λήψεως δὲ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, καὶ διὰ ζωῆς καὶ διαγωγῆς συμφώνου πρὸς τὸν Λόγον καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Οὐρανίου ἡμῶν Πατρός, καθιστάμεθα ἱκανοὶ νὰ ἐκτιμῶμεν ὅσα ὁ Θεὸς ἠτοίμασε διὰ τοὺς ἀγαπῶντας Αὐτὸν, καὶ περιπατῶμεν διὰ πίστεως καὶ οὐχὶ δι' ὄψεως.

«Ο ΔΕ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΣ, ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ,
Ὁ ΠΕΜΨΕΙ Ο ΠΑΤΗΡ ΕΝ ΤΩ ΟΝΟΜΑΤΙ ΜΟΥ».

— Ἰωάν. ιδ'. 26 —

Ἐν τῷ ἀνωτέρῳ χωρίῳ ἔχομεν ρητὴν δῆλωσιν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον μέλλει ν' ἀποσταλῆ παρὰ τοῦ Πατρός, ὅπερ δηλοῖ ὅτι εἶναι ἐπιρροή ἢ δύναμις οὕσα τελείως ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Πατρός, καὶ οὐχὶ ἄλλη τις ὀντότης ἴση κατὰ τε τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν πρὸς τὸν Πατέρα, ὡς αἱ ἀνθρώπινι διδασκαλίαι ψευδῶς διατείνονται. Πᾶσαι αἱ δυνάμεις τοῦ Πατρός ὑπὸ κεινται εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐξουσίαν, ὡς αἱ ἡμέτεραι δυνάμεις ὑπόκεινται εἰς τὴν ἡμετέραν ἐξουσίαν, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ διακήρυξις ὅτι ὁ Πατὴρ ἠθέλε στείλει τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ, ἢ, ὡς ὁ προφήτης ἐκφέρει τὸ τοιοῦτον, «Θέλω ἐμβάλει ἐν ὑμῖν τὸ Πνεῦμα μου». Πρὸς τούτοις τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον λέγεται ὅτι ἐστάλη ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, — ἀκριβῶς ὡς δοῦλος τις ἀποστέλλεται ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι. Καὶ ἐν τούτῳ ἔχομεν ἄλλην ἀντίφασιν τῆς ἀντιγραφικῆς διδασκαλίας περὶ τριῶν Θεῶν ἴσης δυνάμεως καὶ δόξης Ἐνταῦθα ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Πατρός διακηρύττεται λίαν σαφῶς: τὸ ἅγιον Πνεῦμα εἶναι τὸ Πνεῦμα, ἢ δύναμις ἢ ἐπιρροή τοῦ Πατρός, σιελλόμενον τῇ αἰτήσῃ καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Λυτρωτοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Διατὶ δὲ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ; Διότι ὀλόκληρον τὸ ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἁμαρτωλῶν, ὀλόκληρον τὸ ἔργον τῆς Ἐξιλεώσεως καὶ Καταλλαγῆς, παρεδόθη εἰς τὸν Υἱόν τὸ δὲ ἅγιον Πνεῦμα τοῦ Πατρός εἶναι τὸ μέσον, δι' οὗ ὁ Υἱὸς ἐνεργεῖ πρὸς παροχὴν ἢ μετάδοσιν τῶν διὰ τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ αἵματος ἀγορασθέντων εὐλογιῶν.

Ὅποταν τὸ Πνεῦμα τὸ ἄνιον τοῦ Πατρὸς ἦλθεν ἐπὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, κατὰ τὸ βάπτισμα καὶ τὴν ἀφιέρωσιν αὐτοῦ, ἦτο ἀληθῶς ἀνακούφισις, μεγάλη εὐλογία εἰς αὐτὸν, ἐν τούτοις, τὸ τοιοῦτον ἐσήμαινε καὶ συνεπήγετο τὴν ἐκ μέρους αὐτοῦ θυσίαν πάσης ἐπιγείου αὐτοῦ βλέψεως καὶ ἐλπίδος, ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ θείου σχεδίου Ἐὰν δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν εἶχεν ἄλλο φρόνημα, ἐὰν ἦτο ἰδιογνώμων ἢ ζητῶν τὰ ἑαυτοῦ, ἢ ὁδηγία τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀντὶ νὰ εἶναι μέσον ἀνακουφίσεως καὶ παρηγορίας δι' αὐτὸν, ἤθελεν εἶσθαι αἰτία ἀνησυχίας ἢ καρδία αὐτοῦ ἣθελεν εἶσθαι πλήρης δυσαρρεσκείας, δυσφορίας καὶ ἀποστασίας. Τὸ αὐτὸ δ' ἀληθεύει καὶ διὰ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ. Ὅσον περισσότερον ἐκ τοῦ νοῦ, τοῦ σχεδίου καὶ τῆς βουλῆς τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ διακρίνη ὁ φυσικὸς ἄνθρωπος, τόσον περισσότερον δυστυχῆς καὶ ἀνήσυχος καθίσταται, διότι ταῦτα συγκρούονται πρὸς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, τὸ φρόνημα ἢ τὴν θέλησίν του, καὶ ἐλέγχουσιν αὐτὸν. Ὅστις ὁμῶς εἶναι «νέον κτίσμα ἐν Χριστῷ» ἢ ἰδία θέλησις τοῦ ὁποίου εἶναι νεκρά, καὶ ὁ ὁποῖος ζητεῖ νὰ γνωρίζῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς καὶ πράττῃ αὐτό, — εἰς αὐτὸν ἢ σαφῆς κατανόησις τοῦ θελήματος τοῦ Πατρὸς, καὶ ἢ παρὰ τῆς θείας προνοίας καθοδηγία του ἐν σχέσει πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ θείου Λόγου, εἶναι ἀληθῶς αἰτίαι μεγάλης παρηγορίας καὶ ἀνακουφίσεως, — φέρουσαι εἰρήνην, χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἀκόμη τῶν θλίψεων καὶ διωγμῶν. Σύμφωνος δὲ πρὸς τὴν ἔννοιαν ταύτην εἶναι ἢ διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου, ἀναφορικῶς πρὸς τὸν Λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ Πνεῦμα τοῦ ὁποίου δέον νὰ κατανοηθῇ, ἐκτιμηθῇ καὶ γείνη ἀποδεκτὸν τῇ καρδίᾳ, διὰ νὰ δώσῃ παρηγορίαν καὶ ἀνακούφισιν. «Ὅσα γὰρ πραεγράφη», λέγει, «εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ἐγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ διὰ τῆς παρακλήσεως [παρηγορίας] τῶν Γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν». — Ρωμ. ιε'. 4.

«ΕΠΛΗΣΘΗΣΑΝ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΑΓΙΟΥ.»

«Καὶ ἐπλήσθησαν πάντας Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέ-
ραις γλώσσαις, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς» — Πράξ.
β'. 4.

Τὸ ἐδάφιον τοῦτο περιγράφει διπλῆν τινα ἐνέργειαν τοῦ
Πνεύματος τοῦ ἁγίου: (1) Ἦτο ὁ νοῦς, ἡ διάθεσις, τὸ
Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἐνεργοῦν ἐν τοῖς μαθηταῖς, ὡς τὸ Πνεῦμα
τῆς υἰοθεσίας, φέρον τὰς καρδίας αὐτῶν εἰς στενὴν συμπά-
θειαν καὶ συνάφειαν πρὸς τὸν Πατέρα καὶ τὸν δεδοξασμένον
αὐτῶν Λυτρωτὴν. (2) Τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα, ἡ δύναμις
ἢ ἐπιρροή, ἐνήργησεν ἐπίσης ἐπ' αὐτῶν μεταδιδουσα εἰδικὰ
θαυματουργικὰ χαρίσματα πρὸς μαρτυρίαν εἰς τὸν κόσμον,
καὶ διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνῶ ἤθελεν εἰ-
σθαι καθ' ὑπερβολὴν παράλογον τὸ πιστεύειν περὶ Θεοῦ εἰ-
σδύοντος προσωπικῶς εἰς τινα ἄνθρωπον, καὶ ἀκόμη παρα-
λογώτερον τὸ πιστεύειν περὶ Θεοῦ εἰσδύοντος εἰς ἑκατοντάδας
ἢ χιλιάδας, ἢ καὶ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων οὐδ' ὁ ἐλάχιστος
δ' ἀφ' ἑτέρου παραλογισμὸς ὑπάρχει εἰς τὴν σκέψιν ἢ τὸ φρό-
νημα ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Ὑψίστου, ἡ δύναμις, ἢ ἐπιρροή τοῦ
Ἰεχωβά, ἡ δύνατο νὰ ἐπέλθῃ εἰς ἑκατοντάδας καὶ ἐπὶ ἑκατον-
τάδων, ἢ χιλιάδων ἢ ἑκατομμυρίων, ἄνευ τῆς καθ' οἷονδὴποτε
τρόπον ἀναμίξεως τῆς ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ σύμπαντος διατε-
λούσης παρουσίας τοῦ Ἰεχωβά.

«ΨΕΥΔΕΣΘΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ»

«Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος, Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν
σου, ψεύσασθαι σε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς
τοῦ χωρίου.» — Πράξ. ε'. 3.

Ὁ Σατανᾶς ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν τοῦ Ἀνανίου κατὰ
τὸν αὐτὸν τρόπον καθ' ὃν ὁ Θεὸς πληροῖ τὰς καρδίας τῶν
τέκνων του — διὰ τοῦ Πνεύματος, διὰ τῆς ἐπιρροῆς αὐτοῦ.
Τὸ Πνεῦμα τοῦ Σατανᾶ εἶναι πνεῦμα πλεονεξίας καὶ ιδιοτε-
λείας, τὸ ὁποῖον δὲν διστάζει νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ
διὰ δόλου. Ὁ Πέτρος, ὅστις εἶχε λάβει εἰδικὸν «χάρισμα
διακρίσεως πνευμάτων», ἦν εἰς θέσιν νὰ ἀναγινώσκῃ τὴν

καρδίαν, ν' ἀναγινώσκη τὸν νοῦν, καὶ ἡδύνατο ἐπομένως νὰ διῖδῃ ὅτι ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ Σαπφείρα ἐπολιτεύοντο ἀνειλικρινῶς, προφασιζόμενοι ὅτι ἔπραξαν ὅπερ πράγματι δὲν εἶχον πράξει. Παρατηρητέον ἐν τούτοις ὅτι ὁ Ἀπόστολος χρησιμοποιεῖ τὰς λέξεις « Θεὸς » καὶ « ἅγιον Πνεῦμα » ἐναλλάξ, λέγων, εἰς μὲν τὸ ἐδάφιον 3, ὅτι ἐψεύσθησαν εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, εἰς δὲ τὸ ἐδάφιον 4, ὅτι ἐψεύσθησαν εἰς τὸν Θεόν.

Ἡ ἔννοια εἶναι ἡ αὐτή. Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐνεργοῦν διὰ τῶν Ἀποστόλων, ἦν ἀληθῶς ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ συνεπῶς, ὁ Ἀνανίας καὶ ὁ Σαπφείρα, ψευδόμενοι εἰς τοὺς Ἀποστόλους, οἵτινες ἀντεπροσώπευον τὸν Θεὸν καὶ τὸ ἅγιον αὐτοῦ Πνεῦμα, ἐψεύδοντο εἰς τὸν Θεόν, ἐψεύδοντο εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου ὄργανον καὶ ἀντιπρόσωπος ἦν ὁ Πέτρος.

ΠΕΙΡΑΖΕΙΝ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ.

Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτήν, [τὴν Σαπφείραν], τί ὅτι συνεφωνήθη ἡμῖν πειράσαι τὸ Πνεῦμα Κυρίου. Πράξ. ε'. 9.

Καὶ τὸ χωρίον αὐτὸ δέον νὰ ἐννοηθῇ ὡς καὶ τὸ προηγούμενον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα ἀναφέρεται ἐνταῦθα ὡς ὃν « τὸ Πνεῦμα Κυρίου », διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Ἀπόστολος ἠνόει πιθανῶς τὸν Κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἐν τούτῳ ἐπίσης δυνάμεθα εὐχερῶς νὰ διῖδωμεν τὴν ἐννυάρχουσαν λογικότητα. Τὸ Πνεῦμα τοῦ Πατρὸς τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἦν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Κυρίου ἢ Κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας — ἐνεργῶν διὰ τοῦ νοῦ τοῦ « σώματος » αὐτοῦ, — ὅστις ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἦν εἰδικῶς ὁ Πνευματέμφορος καὶ ὑπὸ τοῦ Πνεύματος κινούμενος Ἀπόστολος Του.

Η ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΝ ΑΜΑΡΤΙΑ.

« Ὅς δ' ἂν εἴπη κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ, οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι ». — Ματθ. ιβ'. 32.

Τὸ ἐκ τοῦ ἐδαφίου τούτου συναγόμενον ἐν γένει συμπέ-

ρασμα παρὰ τῶν ἐκλαμβανόντων τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὡς προσωπικὸν Θεὸν, χωριστὸν καὶ διακεκριμένον ἀπὸ τε τοῦ Πατρός καὶ τοῦ Υἱοῦ, εἶναι ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι ἀσυγκρίτως σπουδαιότερον πρόσωπον, παρ' ὅτι εἶναι εἴτε ὁ Πατήρ εἴτε ὁ Υἱός. Ἄλλ' ὡς εἶδομεν ἤδη, αἱ Γραφαὶ οὐδαμοῦ ἀναγνωρίζουσι πλέον τοῦ ἐοὺς Θεοῦ, τοῦ Πατρός, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ αὐτὸν ὑπέριτον πάντων, καὶ ἐνὸς Κυρίου, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ αὐτὸν δεῦτερον μετὰ τὸν Πατέρα, ὑπερυψωμένον εἰς τὴν θέσιν ταύτην διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Πατρός. Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἦν ἐκ τοῦ Πατρός καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ, καὶ συνεπῶς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι ὑπέριτον αὐτῶν, καὶ ἂν ἀκόμη ἦτο πρόσωπον ἄλλ' εἶδομεν σαφῶς ὅτι οὐδεμία προσωπικότης συνέχεται πρὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ὁποῖον εἶναι μᾶλλον τὸ Πνεῦμα προσώπου ἢ ὄντος, τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου, ἢ ἐπιρροή αὐτοῦ, ἢ δύναμις αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην τοῦ λόγου, αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἀντιπροσωπεύων ὅλην αὐτοῦ τὴν σοφίαν, μεγαλειότητα καὶ ἀγάπην. Ἴδωμεν λοιπὸν ὁποῖα ἡ ἔννοια τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου.

Ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ κειμένου βλέπομεν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἐχρησιμοποῖει τὴν θείαν δύναμιν, ἢ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τὸ δοθὲν εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ Πατρός, ὅπως ἐκβάλλῃ δαιμόνιον. Οἱ Φαρισαῖοι ὁμῶς, οἱ ὁποῖοι εἶδον τὸ θαῦμα, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ τὸ ἀρνηθῶσιν ἐπεδίωξαν νὰ μειώσωσι τὴν ἐξ αὐτοῦ ἐντύπωσιν, ἰσχυριζόμενοι ὅτι τοῦτο εἶχεν ἐπιτευχθῆ διὰ Σατανικῆς δυνάμεως. Ἀπαντῶν εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος ἡμῶν εὐκρινῶς ἀπηξίωσεν ὅτι ἡ δύναμις ἦν ἐχρησιμοποῖει ἀνῆκεν εἰς αὐτὸν, καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι ἦτο θεία δύναμις ἢ ἐπιρροή, εἰπὼν ὅτι, «ἐν Πνεύματι Θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια». Ἀκολούθως ἤλεγξε τοὺς Φαρισαίους διὰ τὴν τόσην αὐτῶν μοχθηρίαν ὥστε νὰ ἀποδώσωσιν εἰς πονηρὰν πηγὴν καὶ αἰτίαν, ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀρνηθῶσιν ὅτι ἦτο ἔργον ἀγαθόν, καὶ δὲν συνωδεύετο παρ' οἰουδήποτε τεκμηρίου ἢ ἀποδείξεως ἁμαρτίας, ἰδιοτελείας ἢ καὶ φιλοδοξίας. Ἀποκαλεῖ δ' αὐτοὺς γεννήματα ἐχιδνῶν οὕτω προσηλωμένους εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας των, ὥστε οἱ ὀφθαλμοὶ των νὰ τυφλωθῶσιν

οὕτως ὥστε νὰ μὴ δύνωνται νὰ ἰδωσιν ἀπλουσιότητας καὶ πασιφανεῖς ἀληθείας. Διότι ἦτο λίαν κατάδηλον ὅτι ἡ δύναμις ἢ ἐπιρροή, ἣτις κατεῖχε τὸν πάσχοντα καὶ ταλαιπωρούμενον ἐκείνον ἄνθρωπον, ἦν δαιμονιώδης, κακοποιὸς τοιαύτη, συνεπῶς πᾶσα ἄλλη δύναμις, ἣτις ἤθελεν ἐκβάλλει αὐτὴν ἐκ τῆς τοιαύτης κατοχῆς της, ἔπεται ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἀντίθετος πρὸς τὴν πονηρὰν ἐκείνην δύναμιν. Ὅθεν καταφαίνεται ὅτι οἱ διδάσκαλοι οὗτοι, ἀξιοῦντες παραλόγως ὅτι τὸ θαῦμα ἐγένετο διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Σατανᾶ, ἦσαν ὅλως ἀδικαιολόγητος.

Ὁ Κύριος ἡμῶν ὑπέδειξεν αὐτῆς περαιτέρω ὅτι, καίτοι οὗτοι δὲν ἐβλασφήμησαν περιεσκεμμένως κατὰ τοῦ Ἰεχωβά, οὐδὲ ἐβλασφήμησαν εἰδικῶς αὐτὸν τὸν ἴδιον, ἐβλασφήμησαν ὁμως κατὰ τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἐνεργοῦντος ἐν αὐτῷ. Τὸ νὰ παρανοήσωσι καὶ παρεξηγήσωσι τὸν ἀόρατον Θεὸν ἤθελεν εἶσθαι δι' αὐτοὺς πολὺ ἐλαφρότερον ἁμάρτημα. Ὁμοίως, τὸ νὰ κακολογήσωσι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, καὶ παρεξηγήσωσι τὸ ἐλατήριο αὐτοῦ, ἀξιοῦντες ὅτι ἠγωνίζετο ἀπλῶς ὅπως σφειτερισθῆ τὸν θρόνον καὶ ἀνυψώσῃ ἑαυτὸν εἰς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν, ἤθελεν εἶσθαι ἐπίσης συγκριτικῶς ἐλαφρὸν ἁμάρτημα, — μετρῶντες καὶ κρίνοντες περὶ τῶν ἐλατηρίων αὐτοῦ, ἐξ ἀπόψεως τῆς ἰδίας αὐτῶν ιδιοτελείας, φιλοδοξίας καὶ ὑπερηφανίας. Ἡ διαγωγή αὐτῶν ὁμως ἦτο πολὺ χειροτέρα διότι, τὸ νὰ βλασφημήσωσι τὴν ἁγίαν αὐτὴν δύναμιν, — ἀφοῦ παρέστησαν μάρτυρες τῆς ἐκδηλώσεως τῆς δυνάμεως ταύτης, ἐνεργησάσης πρᾶξιν εὐεργετικὴν πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐνὸς τῶν ὁμοίων των ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ διαβόλου — τὸ τοιοῦτον ἐμαρτύρει βαθμὸν ἀσεβείας καὶ ἐχθροπαθείας καρδίας, ποιοῦ ἀσυγκρίτως σκοτεινοτέρου παρ' ὅ,τι ἐκάτερον τῶν δύο ἄλλων ἁμαρτημάτων ἠδύνανο νὰ συνεπάγηται.

Ὁ Κύριος ἡμῶν ὅθεν ὑπέδειξεν αὐτοῖς ὅτι, ἐν τῇ ἀγνοίᾳ καὶ τυφλώσει των ἦτο δυνατὸν νὰ παρεξηγήσωσιν αὐτὸν, ὡς ἐπίσης τοὺς λόγους καὶ προσπαθείας του, ὡς ἦν δυνατὸν ἐπίσης ἐν παρομοίᾳ τυφλώσει νὰ παρεξηγήσωσι πολλὰς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, καὶ λαλήσωσι κακῶς περὶ αὐτῶν ἄλλ' ἀφοῦ ἅπαξ οὗτοι παρέστησαν αὐτόπται μάρτυρες τῆς δυνάμεως τοῦ

Θεοῦ, οὔσης ἐν ἀμέσῳ ἀντιθέσει πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ διαβόλου, τὸ γεγονός ὅτι οὗτοι ἐβλασφήμουν ταύτην, ἐμαρτύρει κατὰ τὸν μᾶλλον ἀγάνθαστον τρόπον ὅτι αἱ καρδίαι των διετέλουν εἰς κατάστασιν μεγάλης ἀσεβείας. Τὰ ἐξ ἀγνοίας ἀμαρτήματα δύνανται νὰ συγχωρηθῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους— θὰ συγχωρηθῶσιν μᾶλλον εἰς αὐτοὺς— διότι ἡ ἀγνοία προῆλθεν συνεπείᾳ τῆς πτώσεως, καὶ ἀντίλυτρον ἐπληρώθη διὰ πάντας οἴτινες μετέσχον τῆς πτώσεως καὶ τῆς ἔνεκεν αὐτῆς ἀρᾶς Ἄλλὰ τὰ κατὰ τῆς καταφανοῦς ἐκδηλώσεως τῆς θείας χάριτος ἀμαρτήματα δὲν δύνανται ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς σαρκὸς καὶ εἰς τὴν κληρονομικότητα, καὶ δέον δικαίως νὰ καταλογισθῶσιν ὡς ἔκουσία καὶ ἐπίμονος φαυλότης τῆς καρδίας, ἥτις εἶναι ἀσύγνωστος, ἀσυγχώρητος.

Ἡ πείσμων, ἡ περιεσκεμμένη διάπραξις τοῦ κακοῦ οὐδέποτε θὰ συγχωρηθῇ— οὔτε ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. Ἡ βουλή ἢ πρόθεσις τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ὅπως οἱ ἄνθρωποι ἐξαναγκασθῶσι νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ ἀλλ' ὅπως, ἀφοῦ ἀπολυτρώσῃ αὐτοὺς, παράσχη εἰς πάντας εὐκαιρίαν ὅπως ἔλθωσιν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, καὶ λάβωσι πείραν τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἁγίου αὐτοῦ Πνεύματος τότε δὲ πᾶς δοτις ἐξακολουθεῖ διαφωνῶν καὶ ἀντιφερόμενος κατὰ τοῦ θείου σχεδίου, τῶν θείων διατάξεων, ἀποδεικνύει ἑαυτὸν ὄντα ἐκούσιον καὶ πείσμονα ἀμαρτωλόν, νοημόνως καὶ ἐσκεμμένως ἐναντιούμενον κατὰ τῆς ἁγίας δυναμεως τοῦ Θεοῦ— διὰ τὸν τοιοῦτον ὁ Κύριος δὲν ἔχει προμηθεύσει περαιτέρω χάριν καὶ ἔλεος.

Ἐὰν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι κατενόησαν ἀρκούντως σαφῶς τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ δύναμιν ὅπως κατασιῶσιν ὑποκείμενοι εἰς τὸν Δεύτερον Θάνατον, διότι ἀπεκάλουν αὐτὴν πονηρὰν δύναμιν δαιμονίων, ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν. Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ κρίνωμεν, διότι δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἀναγνώσωμεν τὰς καρδίας των, καὶ διότι ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν ἐξέθῆκεν ἡμῖν διασαφίζων τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἐὰν ἐβεβαιούμεθα ὅτι οὗτοι ἡμάρτησαν κατὰ τοῦ καταδήλου καὶ πασιφανοῦς φωτός, ὅτι ἡμάρτησαν τελείως

κατὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, θὰ ἡδυνάμεθα, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ μὴ ἔχωμεν περὶ αὐτῶν περαιτέρω ἐλπίδα, ἀλλὰ νὰ περιμένωμεν ὅτι θέλουσιν ἀπολεσθῆ ἔν τῳ Δευτέρῳ Θανάτῳ, ὡς πεισμόνως ἀπορρίψαντες τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν ὁμως δὲν ἔλαβον ἐπαρκῆς φῶς καὶ γνῶσιν, ἐὰν δὲν ἦλθον εἰς ἐπαρκῆ συνάφειαν καὶ σχέσιν πρὸς τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ δύναμιν, ὅπως ταῦτα χρησιμεύσωσι δι' αὐτοὺς ἐφόδια πρὸς πλήρη δοκιμασίαν, καὶ οὗτοι ἐπὶ τέλος θὰ τύχωσι **πλήρους τοιαύτης δοκιμασίας**, πρὶν κατασιῶσιν ἄξιοι νὰ ὑποσιῶσιν τὴν **πλήρη ποινὴν**—τὸν Δεύτερον Θάνατον. Ἄλλὰ **πᾶσα ἁμαρτία κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου**, κατὰ τοῦ καθαροῦ φωτός καὶ τῆς σαφοῦς γνώσεως τῆς θείας δυνάμεως, εἶναι **ἀσυγχώρητος**, διότι ἐνεργεῖται πεισμόνως καὶ ἐκουσίως. Ἐὰν αὕτη εἶναι ἐκουσία ἁμαρτία ἐναντίον μέτρου τινὸς φωτός, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ποινὴ τοῦ «**δαρῶσεται**» θέλει εἶσθαι τὸ ἄφενκτον αὐτῆς ἀποτέλεσμα. Ἐὰν δ' ἡ ἁμαρτία ἤθελεν εἶσθαι ἐκουσία πάλιν τοιαύτη, εἰς πείσμα ἢ ἐναντίον μεγαλειτέρου μέτρου φωτός καὶ μεγαλειέρας χάριτος ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ δύναμιν, τότε ὁ οὕτως ἐκουσίως ἁμαρτήσας «**δαρῶσεται πολλὰς**». Ἄλλ' ἐὰν ἡ παράβασις διαπράττηται ἐν πλήρει καὶ σαφεῖ ἀντιλήψει τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου, καὶ τελείᾳ ἐν γνώσει ἀντιπράξει κατὰ τῆς ἁγίας δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, ἡ τοιαύτη παράβασις ἤθελεν ἐπιφέρει ἀφ' ἑαυτῆς αἰώνιον ὄλεθρον, τὸν Δεύτερον Θάνατον, τὸν πλήρει μισθὸν τῆς ἁμαρτίας. Ἡ διὰ τοῦ ἀντιλύτρου ἐξασφαλισθεῖσα συγχώρησις τῶν ἁμαρτιῶν καλύπτει ἁμαρτίας ἐξ ἀγνοίας, ἢ ἀδυναμίας ἀπορρεούσας ἐκ τῆς πτώσεως, καὶ οὐχὶ προσωπικὰς, ἐκουσίας, καὶ μεμελετημένας ἁμαρτίας ἐναντίον τοῦ φωτός Δέον, ἐντούτοις, νὰ μὴ παρίδωμεν ὅτι πολλαὶ ἁμαρτίαι, αἵτινες διαπράττονται ἐν τινὶ μέτρῳ ἐκουσιότητος, ἐνέχουσιν ἐν αὐταῖς μέτρον τι εἴτε ἀδυναμίας χαρακτικῆρος, ἢ ἀγνοίας τῶν δικαίων ἀρχῶν, ἢ καὶ ἀμφοτέρω. Ἀναλόγως δὲ τῆς ἐξ ἀγνοίας ἢ ἀδυναμίας διαπράξεως οἵασδήποτε ἁμαρτίας, εἶναι αὕτη καὶ **συγχωρητὴ** διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῳ, διὰ πίστεως εἰς τὴν δι' αὐτοῦ καταλλαγὴν ἢ συμφιλίωσιν καὶ τὴν

ἀποδοχὴν ταύτης. Καθ' ὅσον δὲ πᾶσα οἰαδήποτε ἁμαρτία διεπράχθη ἔκουσίως καὶ προμεμελετημένως εἶναι καὶ ἀσυγχώρητος— καὶ πρέπει νὰ ἐξαγνισθῇ διὰ τῆς ποινῆς τῶν «ραβδισμῶν», ἐφ' ὅσον ἐνυπάρχει ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ταύτῃ στοιχεῖον ἢ ιδιότης ἐπιδεκτικῆ συγχωρήσεως διὰ θανάτου δὲ, αἰωνίου δλέθρου, καθ' ὅσον οὐδὲν τοιοῦτον δεκτικὸν συγχωρήσεως στοιχεῖον δύναται νὰ εὔρεθῇ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ.

Κατὰ ταῦτα, πᾶσα ἔκουσία καὶ προεσκεμμένη ἁμαρτία εἶναι ἁμαρτία ἐναντίον τοῦ φωτός, ἁμαρτία ἐναντίον τοῦ ἁγίου Πνεύματος τῆς ἀληθείας— καὶ ἡ τοιαύτη ἁμαρτία οὐδέποτε εἶναι δεκτικὴ συγχωρήσεως.

«ΕΙΠΕ ΔΕ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΩ. ΦΙΛΙΠΠΩ, ΠΡΟΣΕΛΘΕ.
ΚΑΙ ΚΟΛΛΗΘΗΤΙ ΤΩ. ΑΡΜΑΤΙ ΤΟΥΤΩ.»

— Πράξ. η'. 29 —

Οὐδὲν ἐξ ὧν συνέχονται μετὰ τῶν λόγων τοῦ ἑδαφίου τούτου φαίνεται ὑποδηλοῦν τὴν ἀνάγκην ἐτέρου τινός Θεοῦ. Τοῦναντίον δὲ πᾶσα ἀπορία διαλύεται, καὶ πλήρης συμφωνία πρὸς τὰ λοιπὰ Γραφικὰ χωρία ἐπιτυγχάνεται, ὅποταν ἐννοῶμεν δι' ὃ Κύριος, διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ, τῆς ἐπιρροῆς αὐτοῦ καὶ δυνάμεως, ἀπηγόρευσε καὶ ὠδήγησε τὸν Φίλιππον νὰ πλησιάσῃ καὶ προσκολληθῇ εἰς τὸ ἄρμα τοῦ Εὐνούχου. Κατὰ τίνα δὲ τρόπον ὁ Φίλιππος ὠδηγήθη ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, δὲν γνωρίζεται ἡμῖν ἐν τῷ Λόγῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἤθελεν εἶσθαι οὐχὶ φρόνιμον τὸ νὰ καταφύγωμεν εἰς θεωρίας Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἔχει ἀπειράριθμα μέσα εἰς τὴν διάθεσιν Αὐτοῦ ὅπως μετακοινῶσιν τὴν θέλησιν αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀνθρώπους — Παράβαλ. ἑδαφ. 39.

«ΕΙΠΕ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ, ΙΔΟΥ ΑΝΔΡΕΣ ΔΥΟ ΖΗ
ΤΟΥΝΤΕΣ ΣΕ »

— Πράξ. ι'. 19 —

Ἡ αὐτὴ ἀπάντησις ἰσχύει καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ὡς καὶ εἰς τὴν προηγουμένην ἔνστασιν εἶναι ὅλως ἐπουσιῶδες δι' ἡμᾶς τὸ πῶς ἢ δύναμις, ἢ ἐπιρροή, τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ,

προσεφώνησε τὸν Πέτρον καὶ μετέδωκεν αὐτῷ τὴν τοιαύτην πληροφορίαν. Ἀρκεῖ τὸ ὅτι γνωρίζομεν ὅτι ὁ Κύριος ὠδήγησε τὸν Ἀπόστολον, καὶ εἰς τρόπον ὥστε ὁ Ἀπόστολος διέκρινε τὴν ὁδηγίαν ταύτην σαφῶς καὶ ὀρθῶς, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῆς συνεχείας τῆς ἐξιστορήσεως τοῦ γεγονότος.

«ΕΙΠΕ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ, ΑΦΟΡΙΣΑΤΕ ΔΗ ΜΟΙ ΤΟΝ ΒΑΡΝΑΒΑΝ ΚΑΙ ΣΑΥΛΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΓΟΝ Ὁ ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΑΙ ΑΥΤΟΥΣ.»

— Πράξ. ιγ' . 2 —

Ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν ἑτέρᾳ τινὶ περιπτώσει, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον χρησιμοποιεῖ τὸ προσωπικὸν καὶ εἰς ἀρσενικὸν γένος ὕφος τοῦ ἐκφράζεσθαι. Οὐδεμία δ' ἀντίρρησης δύναται νὰ ὑπάρχη κατὰ τούτου, ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἀπανταχοῦ χρησιμοποιεῖ τὸ αὐτὸ προσωπικὸν καὶ εἰς ἀρσενικὸν γένος ὕφος ἐκφράσεως περὶ ἑαυτοῦ. Δὲν εἶναι δὲ ὀλιγώτερον προσῆκον τὸ τοιοῦτον ἐνταῦθα, προκειμένου περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἰεχωβᾶ, καὶ τῆς ὁποίας ἀνεκοίνωσε πληροφορίας. Κατὰ ποῖον δὲ τρόπον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀνεκοίνωσεν, «εἶπεν», ἢ ὑπέδειξε, τὸ νὰ ἀφορίσωσιν ἢ χωρίσωσι τὸν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν, τὸ τοιοῦτον δὲν γνωρίζεται ἡμῖν. Γνωρίζομεν ἐντούτοις ὅτι πάντα τὰ ἀφιερωμένα τέκνα τοῦ Θεοῦ καλοῦνται ὑπὸ τοῦ Πνεύματος του νὰ εἶναι διάκονοι ἢ ὑπηρέται τῆς ἀληθείας, καὶ ἀναλόγως τῆς ἰκανότητος καὶ τῶν εὐκαιριῶν τὰς ὁποίας οὗτοι κέκτηνται ὀφείλουσι νὰ ὦσι πιστοὶ καὶ δραστήριοι ὑπηρέται. Τὸ Πνεῦμα λέγει πρὸς πάντας τοὺς τοιοῦτους μέσω τῆς γενικῆς κλήσεως, «Τὶ ᾧδε ἐσθήκατε ὄλην τὴν ἡμέραν ἀργοί.... Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα». Ἡ εἰδικὴ δὲ ἰκανότης καὶ αἱ εἰδικαὶ εὐκαιρίαι δέον ν' ἀναγνωρίζωνται ὡς εἰδικαὶ προσκλήσεις τοῦ Κυρίου πρὸς περισσότερον δημόσιον ἔργον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἀληθείας. Ἀλλὰ, καίτοι τὰ τάλαντα τὰ ὁποῖα εἶχεν ὁ Βαρνάβας καὶ Παῦλος δυνατὸν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τονίζοντα οἰωνεῖ εἰς αὐτοὺς τὴν γενικὴν κλήσιν τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, ὅπως παράσχωσιν ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἔργον, διὰ τὰς ὁποίας εἶχον ἰδιαίτερα τάλαντα, ἐντούτοις εἶναι πολὺ πιθα-

νὸν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἔκαμε χρῆσιν ἑνὸς ἐκ τῶν «χαρισμάτων» τὰ ὁποῖα ἦσαν τότε ἐν ἐνεργείᾳ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ—τοῦ δώρου, πιθανόν, τῆς προφητείας—ὅπως καταδείξῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα διότι ἀναγινώσκομεν ὅτι, «Ἦσαν ἐν Ἀντιοχείᾳ, κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν [ἐκεῖ] Ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι».—Πράξ. ιγ'. 1.

Ὅπως δὲ ποτε, δεόν νὰ ἐνθυμηθῶμεν τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῇ του (α'. 1) περὶ τῆς κλήσεως αὐτοῦ εἰς τὴν διακονίαν ταύτην. Ἐκεῖ ἀποφαινεται ὅτι ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ προῆλθεν παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, ἀλλὰ καθολοκληρίαν δὲν ἀναφέρει περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὡς ἄλλου Θεοῦ ἴσου πρὸς τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱόν. «Παῦλος ἀπόστολος», λέγει, «οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ Πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν». Ἐὰν τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἦν πρόσωπον, εἰς εἶναι ὁ Θεὸς, τοῦ ὁποίου εἰδικὸν ἔργον εἶναι νὰ διορίζῃ τοὺς ἐργάτας τῆς ἀληθείας (τοιαύτη δὲ εἶναι ἡ γενικὴ δοξασία), ἡ τοιαύτη παράλειψις τοῦ ν' ἀναφέρει περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἠθέληεν εἶσθαι ἐντελῶς ἀσυνεπής, ἀδικαιολόγητος διὰ ὅμως ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὁποῖα εἶναι ἡ ἀλήθεια περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅτι δηλ. τὸ ἅγιον Πνεῦμα εἶναι τὸ Πνεῦμα, ἡ ἐπιρροή, ἡ δύναμις, ἡ ἐξουσία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, ἡ ἀμφοτέρων ὁμοῦ, διότι ἡ βουλή καὶ τὰ σχέδια αὐτῶν εἶναι ἓν, τότε τὰ πάντα παρίστανται ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ καὶ λογικότητι.

«ΕΔΟΞΕ ΤΩΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙ ΤΩΙ ΑΓΙΩΙ ΚΑΙ ΗΜΙΝ»

— Πράξ. ιε'. 28. —

Οἱ Ἀπόστολοι συνῆλθον εἰς Συνδιάσκεψιν ὅπως ἀπαντήσωσιν εἰς τὴν ἐρώτησιν τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας, περὶ τοῦ ἂν οἱ μὴ ἐξ Ἰουδαίων γεννηθέντες Χριστιανοὶ ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ συμμορφῶνται πρὸς τὴν Ἰουδαϊκὴν Διαθήκην ἢ Διαθήκην τοῦ Νόμου. Ἡ ἀπόφασις εἰς τὴν ὁποίαν κατέληξαν δὲν ἦτο, ὡς διαβεβαιούμεθα, ἀπλῶς ἡ κρίσις αὐτῶν τῶν ἰδίων Ἀποστόλων καὶ μόνον ἀλλ' ἐπιπροσθέτως, ἡ κρίσις